

Suomi 2025

**Kannustava verotus
luo kasvua**

 Yrittäjät

Suomi 2025 -asiakirjat

Suomi 2025 on Suomen Yrittäjien tavoiteohjelma seuraaville hallituskausille. Tuotamme ohjelmaan esityksiä suomalaisen yhteiskunnan uudistamiseksi.

Yrittäjiliike haluaa olla Suomea uudistava voima. Näemme, että yrittäjyys on merkittävä osa kaikkia niitä uudistushankkeita, joilla suomalaista yhteiskuntaa viedään eteenpäin.

Yrittäjämönteinen korkeakoulutus 2025

» [Yrittäjämönteinen korkeakoulutus 2025](#), pdf, julkaistu 12.9.2017

Suomi – yritysmönteisen sääntelyn kärkimaa 2025

» [Suomi – yritysmönteisen sääntelyn kärkimaa 2025](#), pdf, julkaistu 28.3.2018

Yrittäjän sosiaaliturvajärjestelmän kehittäminen

» [Yrittäjän sosiaaliturvajärjestelmän kehittäminen](#), pdf, julkaistu 26.9.2018

Osaamisen ekosysteemi 2025: Kohti jatkuvan oppimisen järjestelmää

» [Osaamisen ekosysteemi 2025: Kohti jatkuvan oppimisen järjestelmää](#), pdf, julkaistu 20.11.2018

Yrittäjän uusi mahdollisuus

» [Suomi 2025: Yrittäjän uusi mahdollisuus](#), pdf, julkaistu 14.12.2018

Kannustava verotus luo kasvua

» [Kannustava verotus luo kasvua](#), pdf, julkaistu tammikuu 2019

Kaikki 2025 -asiakirjat:
www.yrittajat.fi/2025

Sisältö

Kannustavalla verotuksella kasvuun	4
Verojärjestelmän kannustettava yrittäjyyteen	6
Ansiotuloverotuksen progressiota kevennettävä	7
Yritysverotuksen kannustettava kasvuun	8
Yhteisöveron säilyttävä kilpailukykyisenä	8
Eri yritysmuodot huomioitava verotuksessa	8
Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus kannustavammaksi ja yksinkertaisemmaksi	10
Listattujen yhtiöiden osinkoverotus pidettävä pääosin ennallaan	13
Omistajanvaihdosten esteitä purettava	14
Pienyritysten arvonlisäverollisen toiminnan alarajaa nostettava	15
Energiaverotuksella vauhtia ilmastotoimiin	17
Pk-yrityksiä syrjivät verotuet poistettava	17
Verotuksella autokanta vähäpäästöisemmäksi	18
Verotuksen painopistettä muutettava	19

Suomen Yrittäjät, 2019

Kannustava verotus luo kasvua, on osa Suomen Yrittäjien Suomi 2025 -julkaisusarjaa.

Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A,
00250 HELSINKI | PL 999, 00101 HELSINKI
09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | yrittajat.fi

Kannustavalla verotuksella kasvuun

Verotuksella kerätään tuloja julkisten menojen kattamiseksi ja pyritään myös tasamaan tulonjakoa. Suomessa on yksi maailman tasaisimmista tulonjaoista ja korkeimmista kokonaisverorasituksista. Tiettyyn pisteeseen asti tulojen tasaaminen on perusteltua. Liian epätasainen tulonjako ei tutkitusti edesauta talouskasvua. Vastaavasti liian tasaiseen tulonjakoon pyrkivä verotus ei luo kasvuun tarvittavia kannusteita. Suomen kokonaisveroaste on liian korkea, ja Suomessa verotetaan liian ankarasti vääriä kohteita. Tähän Suomen Yrittäjät haluaa muutoksen.

Yrittäjien verolinjaukset lähtevät siitä, että verotuksen tulee aina kannustaa toimeliaisuuteen. Tämä koskee sekä työn että yrittämisen verotusta. Siksi vero-ohjelman punaisena lankana on verotuksen painopisteen siirtäminen välittömästä verotuksesta välilliseen verotukseen.

Työllä ja yrittämisellä kerätty vaurastuminen on tavoiteltavaa. Markkinatalous toimii hyvin silloin, kun yksilöt saavat työnteostaan reilun korvauksen ja pystyvät vaurastumaan. Omistamista ei saa verotuksen keinoin rangaista, vaan sitä pitää edesauttaa. Omistaminen luo työtä ja sitä kautta mahdollistaa taloudellisen kasvun.

Syynä Suomen korkeaan kokonaisveroasteeseen on pitkälti ylisuuri julkinen sektori. Verorasituksen alentaminen vaatii julkisen

sektorin koon pienenemistä. On katteetonta luvata merkittävää verotuksen keventämistä, jos samalla ei pystytä osoittamaan, mistä julkisista menoista ollaan valmiita luopumaan.

Tämänhetkinen yhteisöverokantamme on kansainvälisesti kilpailukykyinen. Tilanne voi kuitenkin muuttua nopeasti, sillä yrittäjäverotuksessa kansainvälinen verokilpailu on kovaa mutta myös tervetullutta. Sitä kilpailua Suomella ei ole varaa hävitä.

Suomen Yrittäjät ehdottaa, että listattomien osakeyhtiöiden voitonjaon nettoverarasidonnaisuudesta luovutaan. Tilalle ehdotetaan voitonjaon kahdenkertaisen verotuksen huojentamista 30 000 euron osinkoihin asti siten, että 25 prosenttia osingosta on veronalaista pääomatuloa ja loput verovapaata tuloa. Tällöin yhtiön ja osakkaan kokonaisveroasteeksi muodostuu 26 prosenttia. 30 000 euron ylimenevältä osuudelta 40 prosenttia saadusta osingosta on veronalaista pääomatuloa ja 60 prosenttia verovapaata tuloa. Tällöin kokonaisveroasteeksi muodostuu 29,6 prosenttia. Sekä ansiotulo-osingosta että pääomatuloveron progressiosta luovutaan.

Listattujen yhtiöiden maksamien osinkojen verotukseen ei ehdoteta muutosta. Pääomatulon progressiosta luopuminen kuitenkin keventää listattujen yhtiöiden osinkojen verotusta. Verotuksessa on syytä ymmärtää

sijoittajariskin ja yrittäjäriskin ero. Yrittämisellä on merkittävät vaikutukset yhteiskunnan verokertymälle. Työntekijät maksavat ansiotuloveroja, ja yrittäjä maksaa tai tilittää veroja arvonlisäveroista kiinteistöveroon. Oleellista on myös se, että yrittäjän on usein lähes mahdoton hajauttaa sijoitustaan. Yrittäjän sijoitukset ovat kiinnitettynä yhteen usein korkeamman riskin kohteeseen, omaan yritykseen. Yrittäjän on myös vaikea muuttaa nopeasti tai helposti yritysomistustaan likvidiin muotoon.

Verotuksen tulee kohdella yritystoimintaa mahdollisimman tasapuolisesti yritysmuodosta riippumatta. Yrittäjävähennys on osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi, ja se on kohdentunut erityisesti alle 55 000 euroa ansainneille elinkeinonharjoittajille.

Ansiotuloverotuksessa tulee edelleen pyrkiä alentamaan verorasitusta maltillisesti mutta pitkäjänteisesti. Alhaisilla tulotasoilla on syytä pitää huolta siitä, että työn vastaanottaminen pysyy yksilölle kannattavana. Samalla tulee loiventaa varsin jyrkäksi muodostunutta progressiota.

Ohjelmassa ehdotetaan arvonlisäverovelvollisen toiminnan rajaa nostettavaksi 20 000 euroon ja liukuen poistuvan alarajahuojennuksen ylärajaa nostettavaksi 50 000 euroon. Rajojen nostolla helpotetaan pienyritystoimintaa ja kannustetaan yritysten perustamiseen ja kasvuun nykyistä arvonlisäverorajaa laajemmalla alueella.

Yrittäjät ehdottaa myös verotuksen muuttamista omistajavaihdojen vauhdittamiseksi sekä perintö- ja lahjaverotuksen palauttamista vuoden 2011 tasolle.

Verotus on keskeinen keino ohjata yhteiskuntaa kohti vähähiilisempää taloutta ja siten hillitä ilmastonmuutosta. Samalla luodaan kysyntää yrittäjävetoisille päästöjä vähentäville teknologioille ja energiantuotantomuodoille. Samoin ylisuurista ja tehottomista yritystuista on syytä päästä hallitusti eroon.

Yrittäjien veroehdotukset lisäävät verotuottoja sekä lyhyellä että eritoten pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä verotuotto-vaikutukset ovat kustannusneutraalit. Veromuutosten pitkän aikavälin, niin kutsuttujen dynaamisten vaikutusten, laskeminen on hankalaa, sillä verokertymiin vaikuttavat useat tekijät. Laskelmissa on esimerkiksi vaikea arvioida yleisen suhdannetilanteen kehittymistä ja siten sen vaikutusta verotuottoihin. Voidaan kuitenkin arvioida, että Yrittäjien vero-ohjelma lisää pitkällä aikavälillä erityisesti kasvua ja verotuottoja, sillä välittömän verotuksen alentuessa se kannustaa yrittämiseen ja työntekoon.

Verotuottojen lisääntyminen yhdistettynä julkisten menojen leikkaamiseen antaa mahdollisuuden varautua pääosin ikääntymisestä aiheutuviin haasteisiin tulevalla vuosikymmenellä.

***Verotuksen tulee kohdella
yritystoimintaa mahdollisimman
tasapuolisesti yritysmuodosta riippumatta.***

Verojärjestelmän kannustettava yrittäjyyteen

Yritystoiminnan kannalta keskeistä on, että verotus on ennakoitavaa ja johdonmukaista. Ennakoimaton ja poukkoileva veropolitiikka luo epävarmuutta yritysten toimintaympäristöön, vaikeuttaa liiketoimintaa ja investointien suunnittelua. Verolainsäädäntöä pitää kehittää pitkäjänteisesti. Samalla on otettava huomioon muutokset yritysten toimintaympäristössä.

Verotuksen painopisteen siirtämistä työn ja yrittämisen verotuksesta välilliseen verotukseen tulee jatkaa. Suomen tulee pitää huolta yritysten kilpailukyvystä yrittäjyyteen, yrityksen kasvattamiseen ja työllistämiseen kannustavalla verojärjestelmällä. Kansantalouden menestys on kiinni yritysten kasvusta, sillä vain se takaa mahdollisuuden kakun kasvattamiseen. Yritykset luovat lisäarvoa, palkkaavat työntekijöitä ja tuottavat innovaatioita. Ilman menestyviä

yrittäjiä ei ole mahdollisuutta ylläpitää kansalaisille välttämättömiä julkisia palveluita.

Verotusmenettelyssä tulee toimia asiakaslähtöisesti ja taata menettelyn ennakoitavuus ja oikeusvarmuus. Erilaisten ja eri kokoisten yritysten tarpeet tulee ottaa huomioon, kun kehitetään verotusmenettelyn lainsäädäntöä ja Verohallinnon prosesseja. Uudet sähköiset järjestelmät ja ilmoittamis- tai maksamismenettelyt tulee toteuttaa siten, ettei yritysten hallinnollinen tai taloudellinen taakka kasva. Menetelmien kehittämisessä on ensiarvoisen tärkeää huomioida myös useiden rinnakkaisten ja perättäisten hankkeiden kokonaisvaikutus yritysten toimintaan. Verohallinnolle tulee taata riittävät resurssit menetelmien käyttöönottoon sekä yrittäjien tukemiseen uudistusten yhteydessä.

Suomen tulee pitää huolta yritysten kilpailukyvystä yrittäjyyteen, yrityksen kasvattamiseen ja työllistämiseen kannustavalla verojärjestelmällä.

Ansiotuloverotuksen progressiota kevennettävä

Nykyisen veropolitiikan tavoitteena on ollut hillitä työn verotuksen kiristymistä. Ansiotulojen verotukseen on tehty vuosittain indeksitarkistukset, jotta verotus ei kiristyisi yleisen ansiotason nousun vuoksi. Lisäksi ansio- ja pääomatulojen verokertymää ovat pienentäneet hallituskauden aikana toteutetut verokevennykset.¹

Työn tekemiseen tulee kannustaa. Liian korkealla ansiotuloverotuksella on haitallinen vaikutus sekä työn tarjontaan että kysyntään. Myös alhaisilla tulotasoilla on tärkeää, että verotus on kannustavaa työn tarjonnan näkökulmasta.

Ansiotuloverotuksen progressiota on ki-

ristetty voimakkaasti, ja kevennykset on puolestaan toteutettu lähinnä vähennyksiä kasvattamalla. Jatkossa tulisi kiinnittää huomiota progression tasoon. Ansiotuloverotusta tulisi keventää progressiota lieventämällä silloin, kun se on fiskaalisesti mahdollista.

Työnteon kannustavuuden turvaamiseksi on pidettävä huolta, ettei kenenkään verotus kiristy seuraavalla hallituskaudella. Lisäksi valtion progressiivinen tuloveroasteikko tulisi rakentaa selkeäksi siten, ettei sen sisälle muodosteta erillisiä solidaarisuusveron kaltaisia keinotekoisia lisäprogressioita, joita jatketaan määrääjoin.

Työnteon kannustavuuden turvaamiseksi on pidettävä huolta, ettei kenenkään verotus kiristy seuraavalla hallituskaudella.

¹ Valtion talousarvioesitys 2019.

Yritysverotuksen kannustettava kasvuun

Yhteisöveron säilyttävä kilpailukykyisenä

Yhteisöveron tuotolle on tyypillistä voimakkaat suhdannevaihtelut. Nykyisen korkeasuhdanteen aikana yhteisöveron tuotto on kasvanut tuntuvasti. Yhteisöveron taso vaikuttaa investointeihin ja tuottavuuteen. Korkea yhteisövero ei kannusta investointeihin, koska veronjälkeinen tuotto pienenee. Käytännössä yhtiö jättää tuottovaatimuksen vuoksi investoimatta sellaisiin hankkeisiin, jotka olisivat kannattavia ilman yhteisöveroä, mutta eivät enää yhteisöveron kanssa.

Korkea yhteisövero vääristää myös rahoituspäätöksiä, sillä se suosii vierasta pääomaa suhteessa omaan pääomaan lainan korkokulujen verovähennyskelpoisuuden vuoksi. Järjestelmä suosii siten yrityksiä, joilla on mahdollisuus velkavetoiseen rahoitukseen.

Yritysverotuksen todellisella tasolla on jatkossakin merkitystä myös kansainvälisessä verokilpailussa. On tärkeää, että Suomen kaltainen pieni avoin talous on potentiaalinen kohde kansainvälisille pääomille ja investoinneille. Yritysverotuksen tason tulee myös jatkossa säilyä houkuttelevana.

Vuonna 2014 Suomen yhteisöverokantaa laskettiin 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Nykyistä yhteisöverokantaa voidaan pitää tällä hetkellä kilpailukykyisenä verrattuna esimerkiksi muihin Pohjoismaihin, joissa yhteisöverokannat olivat 20–23 prosenttia vuonna 2018. Yhteisöverokantaa saattaa kuitenkin kohdistua lähivuosina muutospaineita, sillä jotkut valtiot ovat viime vuosina

alentaneet verokantojaan ja tehneet päätöksiä tulevista alennuksista. Suomen yhteisöverokannan kilpailukykyisyyttä tulee tarkastella jatkossa aktiivisesti ja seurata muiden maiden kehitystä.

Eri yritysmuodot huomioitava verotuksessa

Yrittäjävähennys kohdentuu suurelta osin pieni- ja keskituloisille

Yrityskannasta hieman yli kolmannes on toiminimiyrittäjiä, jotka ovat tyypillisesti yksinyrittäjiä. Vuoden 2016 Yksinyrittäjäkyselyn² mukaan heidän tulotasonsa on varsin alhainen. Lisäksi avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä on yrityksistä noin 7,5 prosenttia. Näille yrittäjille luodun yrittäjävähennyksen tarkoitus on tasoittaa yksityisen elinkeinonharjoittajan ja henkilöyhtiön henkilöosakkaan verotuksellista kohtelua suhteessa niihin yrityksiin, jotka hyötyivät 2014 alussa yhteisöveron alennuksesta.

Yrittäjävähennys koskee ainoastaan luonnollisia henkilöitä, jotka saavat elinkeinotuloa, maatalouden tuloa tai metsätalouden tuloa. Käytännössä yrittäjävähennyksen voi siis saada toiminimen, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön tulosta. Osakeyhtiömuodossa toimintaansa harjoittavat yrittäjät eivät saa yrittäjävähennystä.

Yrittäjävähennyksessä Verohallinto tekee viiden prosentin vähennyksen liikkeen- tai ammatinharjoittajan tai henkilöyhtiön henkilöosakkaan verovuoden elinkeinotoimin-

2 <https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/tutkimukset/yksinyrittajakyselyt/yksinyrittajakysely-2016-546816>

nan tuloksesta. Se merkitsee käytännössä noin kahden prosenttiyksikön kevennystä yrittäjien verotukseen.

Verohallinto julkaisi lokakuussa 2018 tiedot vuoden 2017 yrittäjävähennyksen jakautumisesta. Seuraavassa tarkastellaan yrittäjävähennyksen määrää ja jakautumista näiden tietojen pohjalta.

Yhteensä yrittäjävähennystä jaettiin 297 miljoonaa euroa, ja sitä sai noin 364 000 henkilöä. Eniten vähennyksen saajia oli palkansaajissa, joissa vähennystä sai 96 101, ja eläkeläisissä, joissa vähennystä sai 88 749. Näiden ryhmien jälkeen tulivat elinkeinonharjoittajat (70 005) ja maatalouden harjoittajat (27 485). Euromääräisesti tarkasteltuna vähennyksestä kohdistui elinkeinonharjoittajille 45,3 prosenttia ja maatalouden harjoittajille 17,6 prosenttia.

Elinkeinonharjoittajat (70 005 henkilöä) saivat vähennystä yhteensä 134,8 miljoonaa euroa. Näistä vähennyksen saajista 38 prosenttia ansaitsi alle 25 000 euroa ja 82 prosenttia alle 55 000 euroa. Vähintään 55 000 euroa ansainneita elinkeinonharjoittajia oli

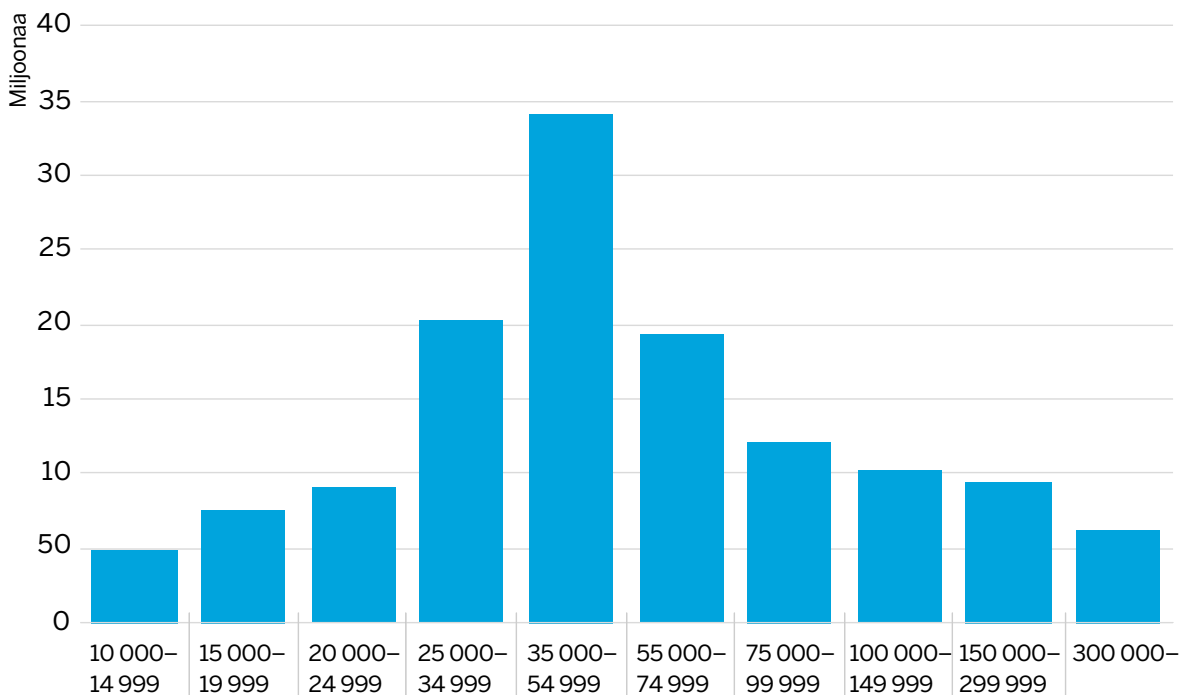
18 prosenttia. Ylimmässä tuloluokassa yrittäjävähennyksen saajia oli vain 275.

Euromääräisesti tarkasteltuna elinkeinonharjoittajien saama yrittäjävähennys (yhteensä 134,8 euroa) on pitkälti normaalisti jakautunut. Vähennyksestä 57 prosenttia kohdistui enintään 54 999 euroa ansainneille elinkeinonharjoittajille. Alle 25 000 euroa ansainneiden osuus vähennyksestä oli 16 prosenttia, ja 55 000 euroa tai enemmän ansainneiden elinkeinonharjoittajien osuus oli 43 prosenttia. Ylimpään tuloluokkaan elinkeinonharjoittajien yrittäjävähennyksen kokonaismäärästä kohdistui 4,7 prosenttia.

Yrittäjävähennystä on arvosteltu voimakkaasti. Sen on syytetty olevan hyvätuloisia suosiva vähennys, josta pienituloisempi ei saa mitään hyötyä. Verohallinnon tilastotietojen perusteella voidaan todeta, että väite ei pidä paikkansa. Vähennyksen saajat ovat jakautuneet kaikkiin tuloluokkiin.

Verohallinnon tietojen perusteella yrittäjävähennyksestä hyötyvät tavalliset pienyrittäjät. Yksityisliike ja henkilöyhtiö ovat joustavia toimintamuotoja etenkin, jos yri-

YRITTÄJÄVÄHENNYSTÄ SAANEET ELINKEINONHARJOITTAJAT TULOLUOKITTAIN EUROMÄÄRÄISESTI TARKASTELTUNA

tys on pieni tai uusi. Näidenkin yritysmuotojen tulee säilyä kilpailukykyisinä toimintamuotoina myös jatkossa, ja verojärjestelmässä tulee ottaa huomioon tasapuolisesti eri yritysmuotojen ominaispiirteet.

Yrittäjävähennystä voidaan pitää kannustavana, työtä ja toimeentuloa pienyrityksille tuovana vähennyksenä. Se on tarpeellinen ja auttaa erityisesti pienyrittäjiä, joista monilla on vähennyksen ansiosta parempi mahdollisuus kasvattaa yritystoimintaansa ja työllistää muita.

Liikunta- ja kulttuurietu myös yksityiselle liikkeenharjoittajalle

Työntekijän verovapaata omaehtoista liikunta- ja kulttuurietua säädettäessä nähtiin tärkeänä huolehtia työntekijöiden työkyvystä sekä henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista nyt ja erityisesti tulevaisuudessa, kun keskimääräinen eläkkeellejäämisikä kasvaa. Lain perustelujen mukaan työnantajan järjestämän virkistys- ja harrastustoiminnan voidaan katsoa ylläpitävän työkykyä.

Omaehtoinen liikunta- ja kulttuurietu ei koske yksityistä liikkeen- ja ammatinharjoittajaa (toiminimiyrittäjää), sillä he eivät voi olla itsensä työnantajia eivätkä siten saada kyseistä etua. Toiminimiyrittäjät ovat huonommassa asemassa muissa yritysmuodoissa toimintaansa harjoittaviin yrittäjiin nähden, sillä muissa yritysmuodoissa yrittäjä voi nauttia verovapaista henkilökuntaeduista yrityksen muiden mahdollisten työntekijöiden tavoin³.

Toiminimiyrittäjät ovat tyypillisesti yksinyrittäjiä, mikä korostaa yrittäjän oman jaksamisen tärkeyttä. Omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun verovapautta säädettäessä fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen nähtiin tärkeänä, ja se on perustellusti ollut vahvasti esillä niin työ-

terveyshuollossa kuin työkykyä ylläpitävissä toiminnassakin. Koska työterveyshuollon kustannuksia voidaan yritysmuodosta riippumatta vähentää verotuksessa, samaa periaatetta on perusteltua soveltaa myös liikunta- ja kulttuurietuun.

Verolainsäädäntöä tulee muuttaa siten, että myös toiminimiyrittäjillä on mahdollisuus saada omaehtoista liikunta- ja kulttuurietua vastaava vähennys verotuksessa oman hyvinvointinsa säilyttämiseksi ja edistämiseksi.

Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus kannustavamaksi ja yksinkertaisemmaksi

Listaamattomissa osakeyhtiöissä yrityksen ja osakkaan maksamaa veroa tulee tarkastella kokonaisuutena siten, että huomioidaan osinkona jaettavien voittojen verotus sekä yhtiön että osakkaan tasolla. Vaikka yhteisöverokanta olisi kilpailukykyinen tai sitä laskettaisiin mutta osinkoverotus olisi korkea, verotus ei kannusta yrittäjyyteen.

Siltä osin kuin voittoa verotetaan sekä yhtiön että osakkaan tasolla, on kyse kahdenkertaisesta verotuksesta. Käytännössä listaamattoman yhtiön osinkoverotus kannustaa yrittäjyyteen ja yritystoiminnan kasvattamiseen vain silloin, kun osinkoverotus sisältää huojuksen kaksinkertaisen verotuksen pienentämiseksi. Nykymallissa yrityksen nettovarallisuuden perusteella lasketun kahdeksan prosentin osalta huojuksen osingon kokonaisverorasitus (eli yhtiön ja osakkaan maksama vero) on noin 26 prosenttia 150 000 euroon asti. Tämän yli jaetun osingon kokonaisveroaste on yli 40 prosenttia. Nettovarallisuudelle lasketun kahdeksan prosentin tuoton ylittävä osinko verotetaan osakkaan ansiotulona.

³ Työntekijä, mukaan luettuna osakeyhtiön osakkeenomistaja ja avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömies, voi voimassa olevan lain mukaan saada tavanomaisena ja kohtuullisena henkilökuntaetuna vuosittain enintään 400 euron arvoisen omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun.

Omistajatason veroilla voi olla tietyissä yritysryhmissä vaikutuksia myös investointeihin. Esimerkkejä tällaisista ovat yrittäjävetoiset pienet yritykset, joilla ei ole riittävästi jakamattomia voittovaroja investointien oman pääoman rahoitustarpeeseen eikä pääsyä kansainvälisille rahoitusmarkkinoille⁴.

Nettovarallisuuteen sidottu osinkoverotus on todettu kuitenkin ongelmalliseksi muun muassa siksi, että eräillä keskeisillä toimialoilla – esimerkiksi ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa – yritystoiminta ei välttämättä edellytä suurta nettovarallisuutta. Yrityksille, joiden toiminta perustuu osaamiseen ja innovaatioihin, ei välttämättä kerry sellaisia omaisuuseriä, jotka huomioitaisiin nettovarallisuutta laskettaessa. Nykyjärjestelmän ongelmaksi on esitetty myös se, että taseeseen kerätään voittovaroja vain huojennetun osingonmaksun vuoksi.

Nettovarallisuudesta riippumaton osinkoveromalli voisi edistää myös omistajanvaihdosten toteuttamista, kun ennen kauppaa tai kaupan jälkeen jaettavien osinkojen verokohtelu ei olisi riippuvainen yrityksen nettovarallisuudesta. Jos nettovarallisuutta on paljon, omistusjärjestelyn haastavuus myös kasvaa.

Nykyistä osinkoverojärjestelmää kohtaan on esitetty myös kritiikkiä sen monimutkaisuuden vuoksi. Lisäksi haasteena voidaan pitää kahdeksan prosentin tuottorajan ylittävän osan verottamista ansiotulona. Liiketoiminnassa yrittäjä toimii kuitenkin itsenäisesti ja kantaa liiketoimintariskin. Yrittäjällä ei ole palkansaajan työsuhdeturvaa tai muita työntekijän asemaan liittyviä etuja. Yritystoiminnan omistamiseen kohdistuvaa tuloa tulisi kohdella siten ainoastaan pääomatulona ja vastaavasti osakkaan nostamaa palkkatuloa ansiotulona.

Edellä mainituista syistä listaamattomien yhtiöiden osinkoverotusta kannattaa yksinkertaistaa siten, että nettovarasidonnaisuudesta luovutaan ja osinkotulo verotetaan ainoastaan pääomatulona. Osingon kokonaisverorasituksen tulee säilyä edelleen kannustavana eikä osakkaiden verotusta tule tästä syystä kiristää.

Kilpailukykyisen osinkoverojärjestelmän uudistusehdotus:

Luodaan listaamattomille osakeyhtiöille nettovarallisuudesta riippumaton osinkoveromalli, jossa osingot olisivat 30 000 euron asti 25 prosenttisesti veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttisesti verovapaata tuloa. Pääomatuloveron ollessa 30 prosenttia yhtiön ja osakkaan kokonaisveroaste voitonjaon osalta olisi 26 prosenttia (kuten nykyisinkin). Lisäksi 30 000 euroa ylittävästä osingosta 40 prosenttia olisi veronalaista pääomatuloa ja 60 prosenttia verovapaata tuloa, jolloin kokonaisveroaste olisi 29,6 prosenttia. Yli 30 000 euron osinkojen osalta kokonaisveroaste olisi lähellä nykyistä pääomatuloverotuksen tasoa.

Kun tarkastellaan ehdotettavan muutoksen vaikutuksia erilaisiin yrityksiin, havaitaan muutoksen suosivan pienempiä, osaamisintensiivisiä yrityksiä. Tällaiset korkean osaamisen yritykset ovat keskimääräistä kasvuhakuisempia, ja niiden mahdollisuudet kasvaa ja luoda työpaikkoja on keskimääräistä suurempi. Seuraavalla aukeamalla on neljä esimerkkiä ehdotettavan veromallin vaikutuksista yrityksiin.

Lisäksi uudistuksessa luovuttaisiin pääomatuloveron progressiosta (yli 30 000 euron osalta 34 prosenttia). Progressio voi lisätä verosuunnittelua sekä järjestelmän ohjausvaikutusta. Pääomatuloverojärjestelmässä suhteellinen verokanta on neutraalimpi ja kilpailukykyisempi.

⁴ Ks. Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisu 12/2017.

Omistajanvaihdosten esteitä purettava

Uusien yrittäjien löytyminen jo toiminnassa oleviin yrityksiin on tärkeää koko Suomelle. Suomessa on noin 73 000 yli 55-vuotiasta yrittäjää, joiden yrityksissä työskentelee yli 200 000 henkilöä. Näistä yrittäjistä 46 prosenttia aikoo myydä yrityksensä ulkopuolisille ja 24 prosenttia toivoo, että oma perheenjäsen jatkaa yritystä. On yhteiskunnallisesti perusteltua luoda kannusteet sellaisiksi, että omistajan- ja sukupolvenvaihdos onnistuu mahdollisimman monessa tapauksessa. Omistajanvaihdosten verokohtelu on tässä avainasemassa.

Yrityksen työntekijät tuntevat yrityksen markkinat. Työntekijälle tapahtuviin osakeluovutuksiin liittyy kuitenkin ongelmia. Ensinnäkin tuloverolain luovutusvoittoa koskeva verovapaus koskee ainoastaan sukulaisluovutuksia. Myyjän luovutusvoitoverotusta tulisi huojentaa silloin, kun yritys myydään työntekijöille.

Jos työnantajayhtiön osakkeiden luovutus on alihintainen, etu voidaan verottaa työntekijän ansiotulona, mikä voi olla progression vuoksi kireää. Jos taas osakkeet luovutetaan käypään hintaan, työntekijän

voi olla vaikeaa saada rahoitusta. Siksi tulisi mahdollistaa osakkeiden tai osuuksien hankinta yrityksen työntekijöille muuta sijoittajaa alemmalla arvostuksella ilman tuloveroseuraamuksia. Uudistuksilla voitaisiin helpottaa yrityksen myymistä työntekijälle.

Perintö- ja lahjaverosteikkojen kiristykset, joita on tehty 2011 lähtien, ovat painottuneet voimakkaasti veroasteikkojen yläpäähen. Tämän takia yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdosten verokustannukset ovat kasvaneet. Veronkorotukset ovat lisänneet riskiä siitä, että yritystoiminnan jatkajalle aiheutuva verokustannus heikentää yrityksen toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia työllistää.

Perintö- ja lahjaveron kiristysten purkamista tulisi jatkaa julkisen talouden tasapainottamista koskevan tavoitteen raa-meissa, jotta yritysten toimintaedellytykset paranisivat. Tavoitteena tulee olla perintö- ja lahjaverotuksen tason palauttaminen vuoden 2011 tasolle. Verotulojen arvioidaan vähentyvän noin 200 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon kaikki tehdyt muutokset.

Perintö- ja lahjaverotukseen vuoden 2011 jälkeen tehdyt kiristykset on peruttava.

Pienyritysten arvonlisäverollisen toiminnan alarajaa nostettava

Pienimmät yritykset – niin sanotut vähäisen toiminnan harjoittajat – on vapautettu arvonlisäverovelvollisuudesta, jos tilikauden liikevaihto on enintään 10 000 euroa. Verovelvollinen yritys voi saada osittaisen huoennuksen, jos tilikauden liikevaihto ylittää 10 000 euron rajan, mutta jää alle 30 000 euron (ns. alarajahuojennus). Näin pienennetään verorasitusta, joka aiheutuu pienimmille yrityksille verollisen toiminnan rajan ylittämisestä. Nykyiset rajat otettiin käyttöön vuoden 2016 alusta, mutta ne mahdollistavat lähinnä sivutoimisen tai harrastus- ja kausiluonteisen toiminnan ilman arvonlisäveroa, eivät ympärivuotista yrittäjätoimintaa.

Korkeasta arvonlisäveron tasosta kärsivät erityisesti käsityövaltaiset palvelualat, joilla on yleensä vain vähän arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoisia ostoja. Vero kohdistuu aloilla suhteellisesti vahvimmin työllä aikaansaadun tuloksen verottamiseen. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT⁵ on arvioinut yrittäjien arvonlisäveroraportoinnin hallinnollisiksi kustannuksiksi keskimäärin noin 1 600 euroa. VATT on

myös esittänyt arvonlisäveron alarajan korottamista huomattavasti nykyisestä.

Maltillinen tasokorotus verovelvollisuuden alarajaan voisi lisätä verotuksen kannustavuutta ja kasvumahdollisuuksia pienimmille yrityksille. Rajan nostossa on tärkeää huomioida mahdolliset vaikutukset kilpailuneutraliteettiin erikokoisten yritysten välillä. Jos yksinyrittäjä kilpailee täysin ilman arvonlisäveroa esimerkiksi yksi tai kaksi työntekijää työllistävän yrityksen kanssa, tämä voisi heikentää työllistävän pienyrityksen mahdollisuutta kilpailla samoista töistä.

Järjestelmän kehittämisessä ei tule luoda kasvusteitä yrityksille, jotka muuten olisivat valmiita työllistämään, mutta eivät sitä veroedun menetyksen vuoksi tekisi. Mitä korkeammaksi arvonlisäverottomuuden raja nostetaan, sitä enemmän yrityksiä luonnollisesti jää rajan alle, mikä voi korostaa kielteisiä vaikutuksia yritysten väliseen kilpailuneutraliteettiin. Rajan maltillisella korottamisella ei kuitenkaan välttämättä vielä olisi tällaisia vaikutuksia.

Nykyisenkaltainen liukuva huojenusalue tulisi säilyttää arvonlisäverovelvol-

5 Harju, Jarkko – Matikka, Tuomas – Rauhanen, Timo: The effects of size-based regulation on small firms: evidence from VAT threshold. VATT Working Papers 75. Helsinki 2016.

lisuuden alarajaa nostettaessa. Myynnin ylittyminen pienelläkin määrällä muuttaa taannehtivasti koko myynnin verolliseksi tilikauden alusta lukien, mikä voi olla kohutuuton seuraus rajan tuntumassa toimiville. Liukuen poistuva huojennus on tärkeä myös kilpailuvaikutusten vuoksi. Toiminnan lähtiessä kasvuun huojennus on enää osittainen, eikä poistuminen muodosta liian jyrkää kasvukynnystä.

Arvonlisäverojen rajojen nostolla pienimmät yritykset kasvuun:

Suomen Yrittäjät esittää arvonlisäverovelvollisen toiminnan rajaa nostettavaksi 20 000 euroon⁶ ja liukuen poistuvan alarajahuojennuksen ylärajaa nostettavaksi 50 000 euroon.

Rajojen nosto helpottaisi pienyritystoimintaa sekä kannustaisi sivutoimista yrittäjää päätoimiseksi tai harrastusta työksi. Näin voitaisiin poistaa yrittäjyyden ja kas-

vun esteitä, jotka johtuvat käytännössä altaasta verollisen toiminnan rajasta. Korotus poistaisi sellaisia pienyritysten kasvuun kohdistuvia haittoja, jotka myös VATT:n selvityksen mukaan johtuvat arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröitymisen sekä raportoinnin aiheuttamista kustannuksista. Uudistus toisi yhteiskuntaan muutoinkin lisää joustavuutta, koska yrittäjyys olisi entistä houkuttelevampi vaihtoehto. Lisäksi alarajan nosto vähentäisi myös verojen keräämisestä hallinnolle aiheutuvia kustannuksia.

Muutos keventäisi pienyritysten arvonlisäverotaakkaa ja valtion verotuloja noin 160 miljoonalla eurolla. Samalla se kuitenkin helpottaisi noin 200 000:ta pienintä toimijaa. Uudistuksen menot tulisi kattaa leikkaamalla valtiontalouden menoja. Lisäksi yritysten välisen kilpailuneutraliteetin säilymisestä on huolehdittava sovellettaessa alennettuja arvonlisäverokantoja.

Arvonlisäverorajojen nosto helpottaisi pienyritystoimintaa sekä kannustaisi sivutoimista yrittäjää päätoimiseksi tai harrastusta työksi.

⁶ Vähäisen toiminnan rajan nostaminen nykyisestä 10 000 eurosta edellyttää joko EU:n arvonlisäverolainsäädännön mukaista poikkeuslupaa tai komission ehdotuksen arvonlisäverodirektiivin muuttamisesta pienyritysten erityisjärjestelmän osalta hyväksymistä.

Energiaverotuksella vauhtia ilmastotoimiin

Taloudellisen toiminnan seurauksena aiheutuu negatiivisia ulkoisvaikutuksia. Yksi keskeisimpiä esimerkkejä tästä on ilmastonmuutos, joka aiheuttaa merkittäviä riskejä ihmisille ja luonnolle sekä heikentää maailmantalouden kehitystä.

Verotuksella voidaan asettaa hinta aiheutetulle ympäristöhaitalle. Samalla pystytään ohjaamaan taloudellisia toimijoita markkinaehtoisesti kohti puhtaampia teknologioita ja vähemmän ympäristöhaittoja aiheuttavaa toimintaa.

Verotus on keskeinen keino ohjata yhteiskuntaa kohti vähähiilisempää taloutta ja siten hillitä ilmastonmuutosta. Samalla luodaan kysyntää yrittäjävetoisille päästöjä vähentäville teknologioille ja energiantuotantomuodoille.

Työn ja yritysten verotus on talouden kasvun kannalta haitallisimpia verotuksen muotoja (Arnold J.M. et al, 2011)⁷. Haitta-verotuksen kiristyessä ja verokertymien kasvaessa mahdollistetaan työn ja yrittämisen verotuksen keventäminen, joka kannustaa työntekoon ja edistää Suomen kilpailukykyä. Verotuksen yhteydessä on kuitenkin huomioitava yrityksille kohtuullisen hintainen energian saanti ja tiettyjen toimialo-

jen teknologiarajoitteen asettamat vähäiset mahdollisuudet siirtyä vähäpäästöisempään toimintaan veronkorotusten myötä.

Pk-yrityksiä syrjivät verotuet poistettava

Suomessa maksetaan energiaintensiiviselle teollisuudelle veronpalautuksia sen maksamista energiaveroista. Verotukia saa sähkön lisäksi myös yritysten käyttämistä fossiilisista lämmityspolttoaineista. Veronpalautukset ovat pk-yrityksiä syrjiviä ja markkinoita vääristäviä tukia, jotka tulee poistaa asteittain. Verotuen poistamisella edistettäisiin myös ympäristö- ja energiapoliittisia tavoitteita. Teollisuuden kustannuskilpailukykyä voidaan huolehtia sähkön alemman verokannan oikealla tasolla.

Osana ilmastonmuutoksen torjunnan taloudellisen ohjauksen vahvistamista Yrittäjät ehdottaa verotuesta asteittain luopumista. Tämän muutoksen seurauksena valtion verotulojen odotetaan kasvavan hallituskauden aikana noin 230 miljoonalla eurolla.

Fossiilisten lämmityspolttoaineiden verotus on hyvä keino vähentää päästöjä ja

⁷ Arnold, J.M., Brys, B., Heady, C., Johansson, Å., Schwellnus, C. and Vartia, L.: Tax policy for economic recovery and growth: The Economic Journal, 121.

edistää yrittäjävetoisia hankkeita, kuten puhtaampien teknologioiden ja polttoaineiden käyttöä. Kivihiilen käyttöä tuetaan kuitenkin yhä sähkön ja lämmön yhteistuotannossa verotuella, vaikka poliittisesti on päätetty päästä kivihiilestä eroon 2020-luvun lopussa. Vähäpäästöisten teknologioiden ja polttoaineiden käyttöönoton vauhdittamiseksi tulisi kivihiilen verotusta korottaa asteittain yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa.

Vahvistaakseen ohjausta kohti vähähiilisempää taloutta Yrittäjät ehdottaa fossiilisten lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristämistä 100 miljoonalla eurolla.

Verotuksella autokanta vähäpäästöisemmäksi

Liikenne on keskeisessä roolissa Suomelle vuodelle 2030 asetetuissa haastavissa päästövähennystavoitteissa. Tavoitteiden saavuttamiseksi Suomen autokannan pitää uusia huomattavasti vähäpäästöisempään suuntaan. Verotus on keskeinen ohjauskeino tämän toteuttamisessa. Auto- ja ajoneuvoverotuksen päästöporrastusta jyrkentämällä voidaan ohjata kuluttajia hankkimaan vähäpäästöisempiä kulkuneuvoja.

Tavaraliikenne kulkee teitse pääosin dieselpolttoaineella. Suomessa dieselin verotaso on yksi Euroopan korkeimmista, ja suomalaisten yritysten kuljetuskustannukset ovat verrattain suuria. Suomessa tulee ensi vuosikymmenellä sekoittaa biopolttoaineita dieseliin ja bensiiniin huomattavasti enemmän kuin nykyään. Tämä biopolttoaineiden jakeluvelvoite kohdistuu enemmän dieselpolttoaineeseen, mikä nostaa yritysten kuljetuskustannuksia. Vastaavaa kustannusten nousua ei ole nähtävissä juuri muissa Euroopan maissa.

Lisäksi veronkorotuksien ohjausvaikutus kohti energiatehokkaampaa tai vähäpäästöisempää liikennettä on heikko, koska vaihtoehtoisia teknologioita ei ole odotettavissa lyhyellä aikavälillä. Yritysten kuljetuskustannukset ja biopolttoaineen jakeluvelvoitteesta johtuva dieselin hinnannousu pitää ottaa huomioon, kun päästövähennyksiä tavoitellaan. Näin ollen ammattiliikenteen veroräsuksen lisäämistä tulee välttää.

Vähäpäästöisemmän liikenteen taloudellisen ohjauksen tehostamiseksi Yrittäjät ehdottaa päästöporrastuksien jyrkentämisen lisäksi liikenteen verotuksen kiristämistä 100 miljoonalla eurolla. Painopisteen pitää olla moottoribensiinin ja käyttövoimaveron verotuksessa.

Fossiilisten lämmityspolttoaineiden verotus on hyvä keino vähentää päästöjä ja edistää yrittäjävetoisia hankkeita, kuten puhtaampien teknologioiden ja polttoaineiden käyttöä.

Verotuksen painopistettä muutettava

Verotuksen painopisteen siirtämistä pois työn ja yrittämisen verotuksesta tulee jatkaa. Esimerkiksi nykyisen hallituksen tavoitetta kasvattaa kiinteistöverotuloja voidaan pitää oikeana, sillä kiinteistövero sopii vakaan verotuotonsa, veropohjan tasaisen kehityksen sekä ennakoitavuutensa vuoksi kuntien rahoituksen lähteeksi. Yleisen kiinteistöveron korottaminen 0,1 prosenttiyksiköllä kaikissa kunnissa lisäisi kiinteistöveron tuottoa noin 95 miljoonaa euroa.

On toivottavaa, että seuraavalla hallituskaudella jatketaan kiinteistöverojärjestelmän kehittämistä valtiovarainministeriössä käynnissä olevan kiinteistöverotuksen kehittämistä koskevan hankkeen mukaisesti. On myös syytä harkita kiinteistöveropohjan laajentamista.

Veropohjaa tulee tiivistää arvioimalla uudelleen verosta vapautettujen yleishyödyllisten yhteisöjen – kuten esimerkiksi elinkeinon elämän järjestöjen ja ammattiyhdistys-

liikkeiden – verokohtelu ja verovapauden perusteet. Lainsäädännössä yleishyödyllisyydellä tarkoitetaan yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi tarkoitettua toimintaa, mutta käytännössä kriteerit yleishyödyllisyyden yhteisön aseman saamiseksi ovat vesittyneet.

Työnantajia ja työntekijöitä edustavien järjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus tulisi poistaa kokonaan. Tulkinta, että ammattiliiton jäsenyys katsotaan tulonhankinnaksi ja siten verovähennyskelpoiseksi, on perusteeton. Ammattiliittojen toiminta ei tue pelkästään jäsenten tulonhankintaa, vaan se sisältää puhtaasti poliittista toimintaa sekä erinäisiä jäsenetuja jäsenten yksityismenojen tukemiseksi.

Varovaisesti arvioiden yleishyödyllisyyden tulkinnan kiristäminen ja jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistaminen tuottaisi valtiolle verotuloja noin 250 miljoonaa euroa.

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA

Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, 00250 HELSINKI | PL 999, 00101 HELSINKI
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | yrittajat.fi